

SABIMA kartleggingsnotat 13-2024

RAPPORT FRA FLORAKARTLEGGING I SALTEN 2024

Av Bernt-Gunnar Østerkløft

Viser til tilsagn fra SABIMA 28.4.2024 for kartleggingsmidler / kjøregodtgjørelser.

Sommeren 2024 kom veldig tidlig her i Salten og dermed også utviklingen av floraen, også fjellfloraen. Planen var å foreta flere lengre turer i Sulitjelmafjellene. Men 26. juni rauk et seneband under venstrefoten, smertefullt og spente bein under planene om de lange fjellturene denne sommeren. Så da ble det heller et utvalg kortere turer, to i Sulisfjellene, en til Saltfjellet og fire til myrområdene ved Tverlandet i Bodø på jakt etter primært brunskjene som her er på sin nordgrense.

Fjellfloraen langs Lomi, Sulitjelmafjellet

15 jun 2024, før jeg skadet foten, fikk jeg gjort en tidlig tur fra Ny Sulitjelma og innover langs Lomi til Oterelva som ikke fristet å krysse. Rundt St. Hans blomstrer normalt fjellsolblom i området. Nå var blomstringen på hell. I de SØ-vendte fjellskråningene under det artsrike Tverrfjellet var sommeren i full gang, bortsett fra der tykke snøskavler enda holdt stand og dannet skumle snøbruer over flombekkenene. Aleine med tvilsom mobildekning bør en utvise forsiktighet. Men den lokale reinen var en pålitelig veiviser over hulrom.

Fjellsolblom

Moselyng og fjellsmelle

Her ble gjort 96 registreringer fordelt på 82 arter. Fjellbunke (NT), grannsilde (NT), reinrose (NT), snøsoleie (VU), fjellnøkleblom (NT), moselyng (NT), snøbakkestjerne (NT), ullbakkestjerne (NT) og en skvetten harepus (NT) samt engstelig et fjellvåkpar i passende hekkelokalitet. 14 timer brukt under kartleggingen.

Ishelt på Lomi, grønne bakker og rik blomstring i kalkrike skråninger mot vårsola, 15. juni

I dalbunn og nordhelling hold vinteren fortsatt grep og lite å finne for både rein og folk.

Floraen ved myrtjern ved Jåttuvarre, Balvatn, Sultijelmfjellene

8. august gikk turen til Tjoarvhytta inne ved Balvatnet i Sultijelmfjellet. Målet var å undersøke floraen i våtmarkene ved noen tjern på østsiden av Balvatn. Med gåstaver til støtte og litt lite klær for 14 grader og stiv kuling i fjellet, hinket jeg i vei.

Sølvvier ved breddene av Banantjønn 659 moh. Sølvvier, flaskestarr, trådstarr, strengstarr mm..

200 registreringer fordelt på 129 arter ble et brukbart resultat. Ingen sensasjonelle funn, men overraskende å finne småvassoleie 702 moh.

*Småvassoleie 702 moh.
Vierhybrid langs bredden og vierstarr ved utløpet*

Av truede arter fant jeg tvillingsiv (NT) fjellsnøull (NT) fjellkurle (NT), rødsildre (NT) knoppsildre (NT) fjellreinrose (NT) fjellpryd (NT) moselyng (NT) smalstarr (VU) lapprose (VU) og kantlyng (VU). Smalstarr kan være hybrid med særbustarr og belegg blir gransket og videresendes i løpet av vinteren. Ellers synes jeg der er å nevne vierstarr og småvasssoleie.

Den sterke gjorde vanskelig både å gå og å se noe på rabbene mellom tjønnene utenom den røde capsen som fløy avgårde. Under et ufrivillig knefall fant jeg både lapprose og lappøyentrøst.

Her sliter østavinden over kalkrabbene og gir plass til lapprose og lappøyentrøst.

En kuriositet var den unge tyske jenta med full sekk som jeg møtte. Hun var bekymret over alle menneskene som hun traff i fjellet og som uroet dyre- og fuglelivet og tråkket ned vegetasjonen. Hun hadde gått et par uker i Børgefjell og møtt hele 10 personer, noe som var alt for mye. Sjelden vare! Tidsforbruk 14 timer

Kartlegging Dypen naturreservat, Saltfjellet

20. juli gikk turen til Dypen naturreservat, Saltfjellet. Reservatet var tidligere dårlig kartlagt og i behov av en grundigere undersøkelse. En eldgammel vernet furuskog er nok er hovedårsaken til vernestatusen. Og den er verdt et besøk.

Området har i hovedsak sur mark noe triviell vegetasjon. Det er trolig årsaken til at få har brukt tid på kartlegging der.

Men et våtmarksområde får tilsig fra snaufjellet der det må være kalk i løsmassene som vannet bringer med seg og der en finner bl.a. breiull, særbustarr og vierstarr. Tidsforbruk under kartlegging og reise i alt 14 timer.

Myrområde med tilsig av kalkholdig vann fra høyfjellet utenfor reservatet. Vannløpet løper lengre ned sammen med Plurdalsbekken.

Furustokkjuke

På noen tørre furumoer i det høyereliggende området i reservatet fant jeg overraskende noen kjuker jeg ikke hadde sett tidligere.

De vokste på en to meter høy værslitt stubbe av ei stormknekt furu.

Bilder ble forevist Leif Ryvarden som kunne bekrefte at det er furustokkjuke. Det er eneste kjente funn i Nordland fylke.

Anvendt tid ved denne kartleggingen er 14 timer.

Jakten på brunskjene

Djupdalsmyra

9. juli tok jeg turen til ei navnløs lita kalkrik myr jeg har kalt Djupdalsmyra der jeg konstaterte en fin forekomst av brunskjene (VU)

Foruten brunskjene fant jeg nebbstarr (NT), flueblom (VU) og pøbelgrana lutz (SE) Sistnevnte popper dessverre opp etter frøspredning fra gamle plantasjer. På turen gjorde jeg 156 registreringer hvorav 121 arter. Brukte 7 timer

Stormyra

11. juli besøkte jeg Stormyra med utgangspunkt på Naurstad. 127 registreringer fordelt på 90 arter hvorav brunskjene (VU), nebbstarr (NT) og dessverre på ny lutzgran (SE). 6 timer.

Brunskjene på Stormyra der et kalkberg frisker opp vegetasjonen med bl.a. breiflangre i knausen bak og gir vilkår for brunskjene et lite parti av myra som ellers er nokså sur.

Svemyra og Tranmyra

13. juli tok jeg turen over Svemyra og Tranmyra NØ av Tverlandsbyen og søkte etter om der også fantes brunskjene. Men den fant jeg ikke. Men myrene er store og arten kan finnes der. Kanskje er der ikke nok kalk i grunnen på riktig plass. 134 registreringer og 92 arter. Av rødlistede arter fant jeg bare nebstarr (NT). Men mer spennende er en utbredt forekomst av kvitmyrak, nøkkesiv og blystarr. I et vannløp vokste kraftige eksemplarer av småblærerot. Tidsforbruk ved kartlegginga er 7 timer.

Enger med hvitmyrak og blystarr i dynnmyr. Der finnes også nøkkesiv.

*Hvitmyrak over
Blystarr til venstre*

Kvitbergmyra

27. juli besøkte jeg på nytt Kvitbergmyra der jeg for noen år siden gjorde kartlegging. Derfor registrerte jeg nå bare 6 arter hvorav igjen brunskjene (VU). Dette må i hht. Artskart være den nordligste kjente forekomsten. Dertil registrerte jeg en uvanlig stor forekomst av loppestarr som ikke er så vanlig å finne i Salten. Samme med engstarr. Fåtallig! Tidsforbruk 5 timer.

Flere typiske tuer med brunskjene bortetter myra. Men om en ikke er oppmerksom på arten er den lett å overse som småbjørneskjegg.

Dette viser at den sjeldne planten brunskjene finnes på minst tre av myrene i Tverlandsmarka mellom Naurstad og Rv17/Godøynes. I hht. Artskart er den ikke funnet lengre nord. Men jeg har hørt at den skal være funnet ved Kvitblikkvatnet i Fauske. I så fall er det trolig lengst nord. Ettersom myrområdene i Tverlandsmarka inneholder mange sårbare arter så bør det holdes et våkent øye med pågående og kommende tiltak og inngrep.

Austerdalen/Daumannheia

20. august 2024 tok jeg turen til et lite skogsvann, Austerdalsvatnet i Øvre Valnesfjord i Fauske kommune. Under veis oppsøkte jeg noen små myrtjern, Daumanntjønnan. Området rundt tjønnan inneholder ikke kjent kalkholdig grunn mens Austerdalsvatnet får tilførsel fra kalkområder i fjellet over. Området ligger i Sjunkehatten nasjonalpark.

Daumanntjønnan på Daumannheia, Øvre Valnesfjord. Flaskestarr i vannet.

65 registreringer fordelt på 45 arter. Det mest interessante var småtjernaks og mjukt brasmegras i Austerdalsvatnet. Tidsforbruk 8 timer

Kretjønnna, Bodø

Kretjønnna ligger bortgjemt i en liten dal nær bebyggelse. Selve tjønna er bare 40m tvers over. Rundt tjønna ligger et myrområde med noe kalkholdig vann, granplantasje på nordsiden og lauvskog på sørsiden. Ettersom bynære våtmarker er svært utsatt så ville jeg undersøke om der var noe spennende å rapportere.

Ekstremt tettvokst og høy starmyr med hovedsakelig trådstarr, (70 cm)

Det ble gjort 103 registreringer i Artsobs fordelt på 89 arter. Myra rundt tjønna har en svært tett og høyvokst bestand av trådstarr. I myra vokste noen grasmarihand som stod i frukt. Jeg fant flere individer av hybridene mellom dunbjørk og dvergbjørk, en stor bestand nebbstarr (NT), noe gulstarr og flere hybrider disse mellom. Det mest oppsiktsvekkende var jemtlandsstarr (VU). I tjernet var det tjernaks, småblærerot, grastjernaks og hesterumpe, samt ei krikand. Tidsforbruk 4 timer.

Fra alle disse turene har jeg lagt inn 927 registreringer i Artsobs merket Prosjekt Salten flora. Og kjørt tilsammen 1156 km og anvendt tid under kartleggingen er 80 timer. I tillegg kommer etterarbeid med registrering i Artsobs, bildemateriale, pressing av belegg, granskning og forsendelse til museum som nok utgjør mer enn selve kartlegginga.

Mvh

Bernt-Gunnar Østerkløft

19. september 2024